

Verktyg för Biodiversitet och Vattenskydd

Ett hjälpmedel för att rikta miljöförbättrande
åtgärder för odlare och rådgivare

Verktyget för Biodiversitet och Vattenskydd (LumoVesi-työkalu på finska) har genomförts som en del av LumoVesi-projektet som finansierats av Jord- och skogsbruksministeriet. Planering av verktyget: Eija Hagelberg (BSAG), Janne Heliölä och Mikko Kuussaari (SYKE), Terho Hyvönen, Eila Turtola, Erja Huusela, Visa Nuutinen och Antti Miettinen (Luke) 2018–2021

Verktyg för Biodiversitet och Vattenskydd PRESENTATION

Välkommen att använda verktyget för Biodiversitet och Vattenskydd!

Verktaget för Biodiversitet och Vattenskydd hjälper odlaren att rikta miljöåtgärder till sådana skiften, där det identifierats faktorer som påverkar miljön på ett negativt sätt, eller där det finns potential för att förbättra miljön.

Verktaget för Biodiversitet och Vattenskydd fokuserar på åtgärder som ökar den biologiska mångfalden ovanför markytan, minskar belastningen på vattendrag, sjöar och hav samt förbättrar jordhälsan. Växthusgaser behandlas skilt för sig i stycket om torvmarker, men också många allmänna miljöåtgärder har positiva effekter på stävjandet av klimatförändringen.

Odlare kan använda Verktaget för Biodiversitet och Vattenskydd själva eller tillsammans med en rådgivare. Verktaget kan användas på dator eller printas ut på papper.

- 1) Syftet med den inledande kartläggningen på gårdsnivå** är att gå igenom gårdens möjligheter och utmaningar samt odlarens egna intressen. Denna kunskap hjälper till att välja de rätta åtgärderna. På sidan 8 finns en lista på 11 olika egenskaper som innefattar antingen miljöutmaningar eller -möjligheter. Granska dina egna skiften och gör en lista av de skiften där du finner dessa egenskaper.
- 2) Vid granskningen av skiftena** genomgås alla skiften i listan antingen skilt för sig eller i grupper. Granska varje skifte med hjälp av Biodiversitets- och Vattenrutorna (sidorna 10–20) och fundera på vilka åtgärder som skulle lämpa sig för skiftet i fråga.
- 3) Fyll i det skiftesspecifika planeringskortet för varje skifte.** För dessa finns ett separat dokument (Planeringskort för Biodiversitet- och Vattenskydd.pdf) som du kan använda. I denna fil finns ett exempel. Du kan även dokumentera skiftena, de valda åtgärderna och tidtabellerna i kortare form på sammanfattningssidan (sida 22). De skiftesspecifika planeringskorten och sammanfattningssidan hjälper dig med att verkställa planerna.

INLEDANDE KARTLÄGGNING PÅ GÅRDSNIVÅ

1

Basinformation om gården

Gårdens namn och uppgifter om jordbrukaren

Jordbruksarealen (åkrar, naturbeten mm.)

Antal skiften

Arrendeåkrarnas andel

Information om ytvattnets ekologiska status finns tillgänglig

[Vattenkartan](#)

Grundvattenområden och Natura-områdena finns i

[VIPU-tjänsten](#)

De mest allmänna jordarterna (och procentandel på ett ungefär)

Speciella naturvärden (t.ex. sällsynta arter och naturtyper)

Namnet på vattendragsområdet och ytvattnets ekologiska status

Antal och areal av skiften på grundvattenområde

Antal skiften och areal av skiften som gränsar till Natura-områden och andra naturskyddsområden

Antal skiften och areal av skiften på torvmarker

Gårdens möjligheter och resurser

På denna sida kan du skriva en lista på alla de möjligheter och resurser du har tillgång till. Kartläggningen hjälper dig i fortsättningen med att välja de rätta åtgärderna.

- ☐ Gården har betande djur, antal och art

- ☐ Det går att få betande djur till gården
- ☐ Slåttermaskin (eller möjlighet till att anlita entreprenör)
- ☐ På gården utförs processering av gödsel
- ☐ Gården har samarbetat med andra gårdar när det gäller gödselspridning
- ☐ Utrustning för spridning av torrgödsel (eller möjlighet att anlita entreprenör)
- ☐ Utrustning för spridning av flytgödsel genom placeringsspridning eller släpslangspridning
- ☐ Utrustning för reducerad bearbetning
- ☐ Möjlighet att använda arbetstid för att utföra arbeten som främjar den biologiska mångfalden och/eller vattenskyddet.
- ☐ Möjlighet att investera i åtgärder som främjar den biologiska mångfalden och/eller vattenskyddet
- ☐ Annat, vad?

- ☐ Annat, vad?

Odlarens egna intressen för miljövård och utveckling av jordbruket.

Välj ur listan de ämnen som intresserar dig.

- ☐ skötsel av odlingsmarken, åkers jordhälsa
- ☐ regenerativt jordbruk
- ☐ kolinlagring i åkermarkerna
- ☐ att odla torvåkrar klimatvänligt
- ☐ klimatvänligt sätt att odla mineraljordar
- ☐ precisionsjordbruk
- ☐ vattenskydd
- ☐ återvinning av näringsämnen
- ☐ ekologisk produktion
- ☐ odling på sura sulfatjordar
- ☐ återvunna näringsämnen
- ☐ växtskydd utan kemiska bekämpningsmedel
- ☐ viltvård på torr mark
- ☐ viltvård på våtmarksområden
- ☐ främjande av den biologiska mångfalden
- ☐ upprätthållande av ängsliknande vallåkrar
- ☐ jordbruksmiljöns fåglar
- ☐ pollinatörer
- ☐ andra nyttoinsekter
- ☐ vårdbiotoper
- ☐ betesgång
- ☐ landskapsvård på åkrar
- ☐ landskapsvård på områden utanför åkrarna
- ☐ landsbygdsturism och andra typer av rekreationsändamål
- ☐ Annat, vad? _____
- ☐ Annat, vad? _____

INLEDANDE KARTLÄGGNING PÅ GÅRDSNIVÅ

4

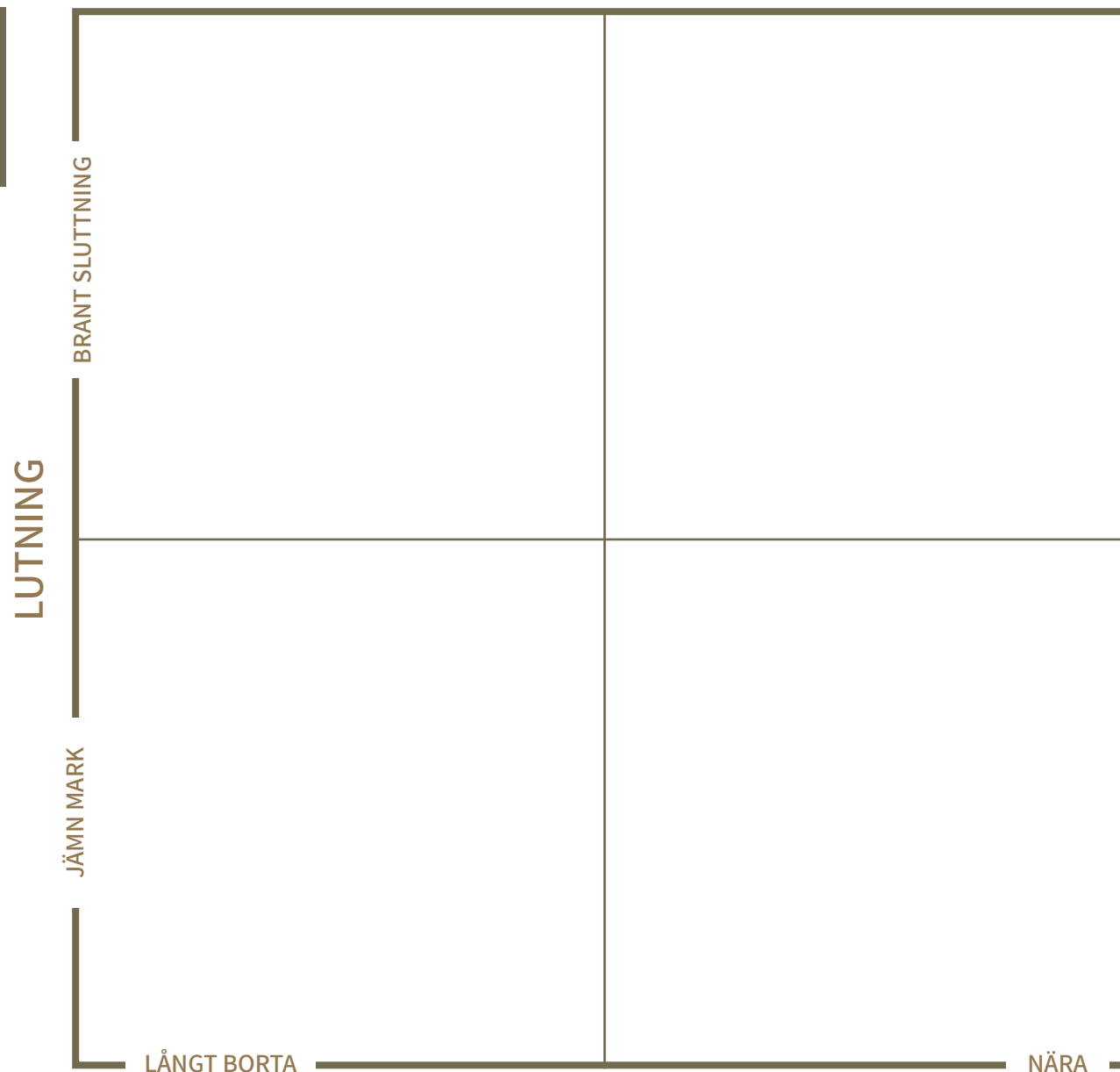
Läge i förhållande till vattendrag och utfallsdiken

I den fyrdelade rutan, märk ut de enskilda åkerskiftena där det känns rätt, t.ex. med ett kryss, på följande sätt:

Välj platsen för åkerskiftet på den **lodräta axeln** enligt **lutning** samt

platsen för åkerskiftet på den **vågräta axeln** i förhållande till **utfallsdiken, vattendrag, sjöar och hav**.

Detta kan hjälpa dig med att rikta i synnerhet åtgärder som främjar vattenskyddet till sluttande åkerskiften som befinner sig nära vattendrag och utfallsdiken.

LÄGE I FÖRHÅLLANDE TILL
VATTENDRAG ELLER UTFALLSDIKEN

INLEDANDE KARTLÄGGNING PÅ GÅRDSNIVÅ

5

Mineraljordens grovhet

I den fyrdelade rutan, märk ut de enskilda åkerskiftena där det känns rätt, t.ex. med ett kryss, på följande sätt:

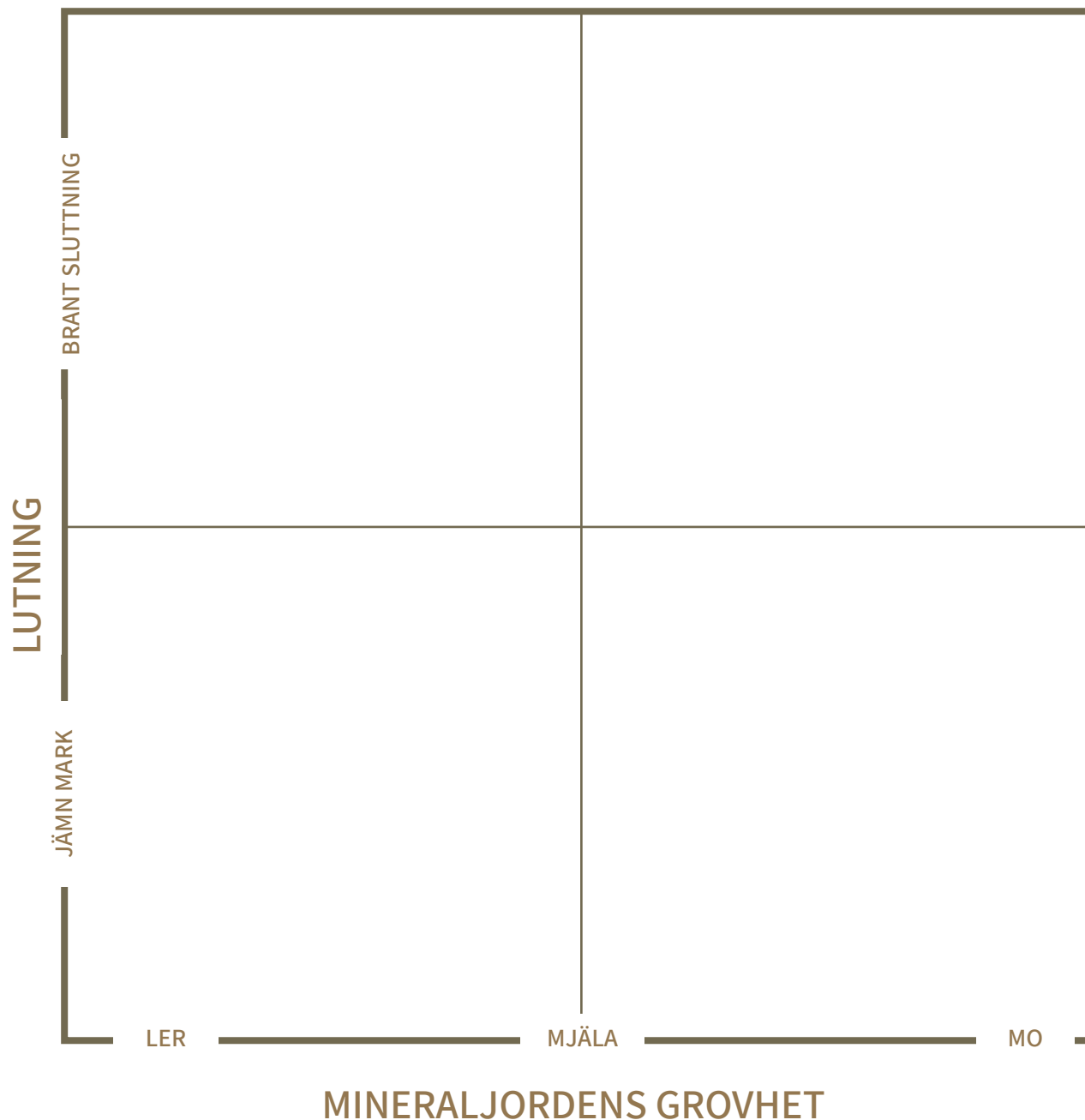
Välj punkten för åkerskiftena på den

lodräta axeln enligt lutning

samt punkten för åkerskiftet på den

vågräta axeln enligt jordartens grovhet.

Detta kan hjälpa dig med att rikta åtgärder som ökar vattenskyddet och den biologiska mångfalden till rätt åkerskiftet.

Att identifiera skiften som kräver noggrannare granskning

Finns det på din gård åkerskiften eller områden utanför åkrarna som motsvarar följande beskrivningar?

Anteckna skiftenas namn eller signum efter varje egenskap. Samma åkerskifte kan passa ihop med flera olika beskrivningar. Ta med alla skiften på din lista eller välj ut vissa av dem för granskning med hjälp av de skiftesspecifika Biodiversitets- och Vattenrutorna (börjar på följande sida).

EGENSKAP

SKIFTE(N)

1. Sluttande / helt eller delvis brant åkerskifte
2. Åkerskifte på jämn mark som översvämmas lätt
3. Åkerskiftets bördighetsklass för fosfor är hög eller betänkligt hög
4. Åkerskiftets kvävebalans är hög, eftersom kvävegödslingsnivån är hög eller skördenivån låg
5. Dålig markstruktur, åker med packad jord
6. Åkerskifte som angränsar till vattendrag, sjö eller hav eller utfallsdike
7. Ett stort enhetligt åkerområde, få åkerrenar och vattenområden
8. Åkerskiftet befinner sig bredvid en vårdbiotop (också oskötta vårdbiotoper beaktas)
9. Vårdbiotop (också oskötta vårdbiotoper beaktas)
10. Öppna och trädbevuxna åkerholmar, halvöppna skogsbryn
11. Åkern befinner sig på organogen mark

Biodiversitets- och Vattenrutorna

SKIFTESSPECIFIKA VAL OCH RIKTANDE AV ÅTGÄRDER

På sidorna 10–20 presenteras olika Biodiversitets- och Vattenrutor som du kan använda för att undersöka de skiften du identifierade och valde ut på föregående sida (s.8 Inledande kartläggning 6). Varje Biodiversitets- och Vattenruta behandlar en egenskap som presenterades på sida 8 och presenterar förslag på lämpliga åtgärder.

Fundera på olika alternativ:

Vilka åtgärder passar bäst för din gård?

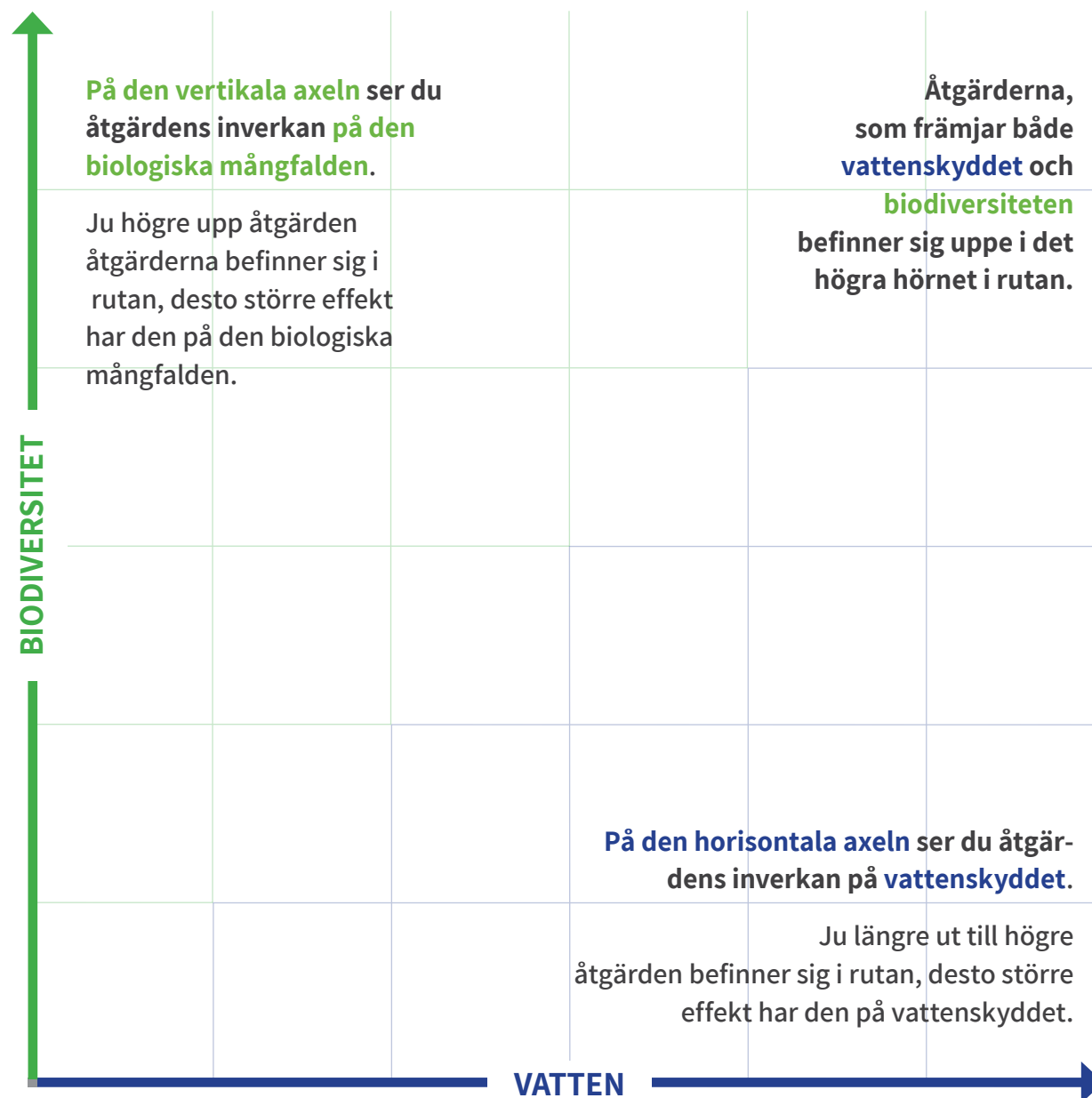
Vilka åtgärder är du mest intresserad av?

Vilka åtgärder är till störst nytta för miljön?

Kryssa för alla åtgärder som passar dina åkerskiften och anteckna dem på varje sida i rutan nere till vänster.

Försök att välja i första hand åtgärder som ligger uppe till höger i rutan, eftersom dessa främjar både vattenskyddet och den biologiska mångfalden. Om det inte går att genomföra dessa åtgärder på din gård, är åtgärderna som befinner sig högre upp eller till höger i rutan också bra alternativ.

Gör till sist upp en plan för skötseln av skiftena. Bekanta dig med det skiftesspecifika planeringskortet på sida 21. Det finns flera planeringskort i en separat pdf-fil (Planeringskort för Biodiversitet- och Vattenskydd.pdf).

Biodiversitets- och Vattenruta

VÄLJ UR BIODIVERSITETS- OCH VATTENRUTAN
DE ÅTGÄRDER SOM PASSAR SKIFTET BÄST

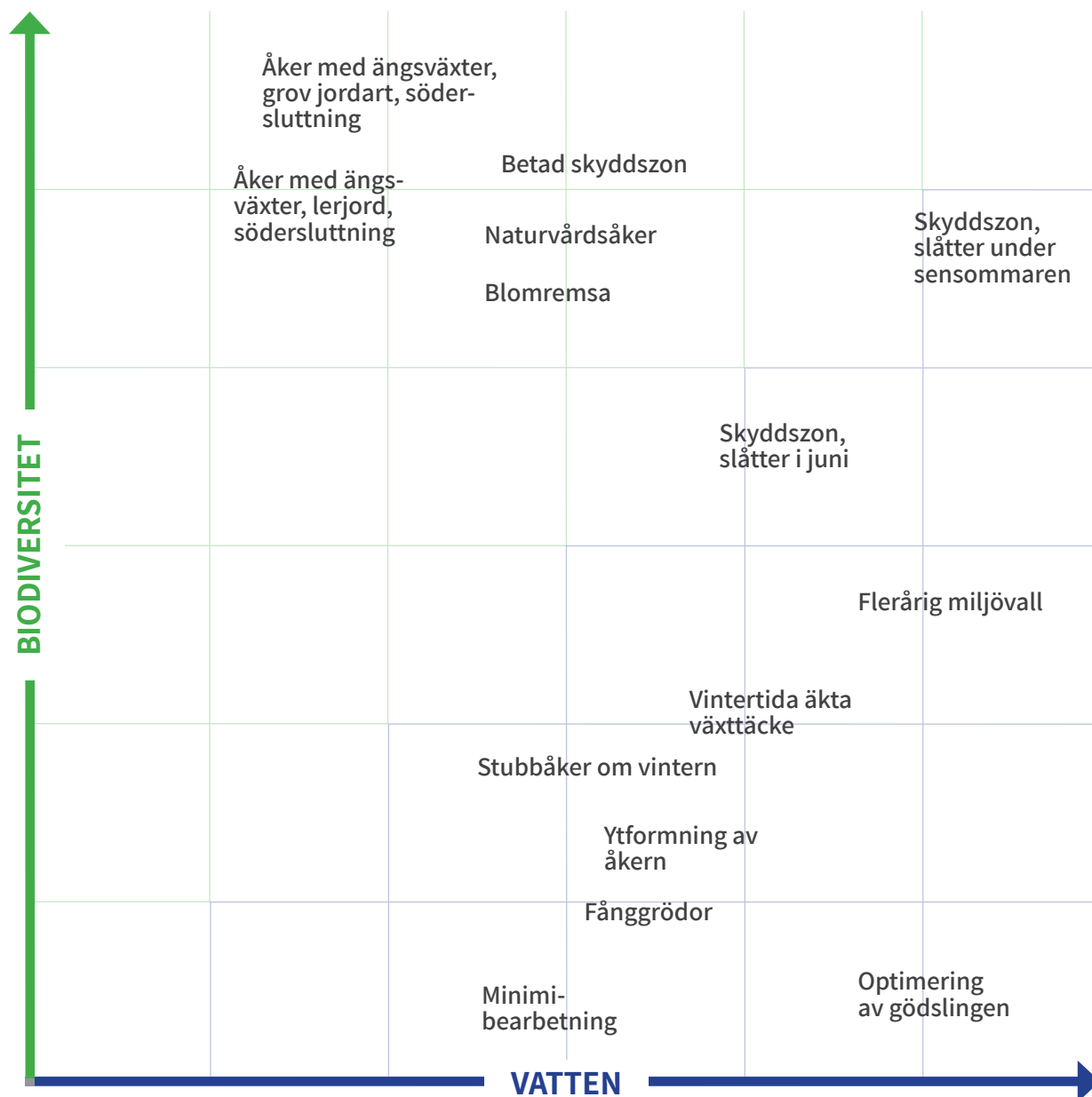
1

Sluttande / helt eller delvis brant åkerskifte

Helt eller delvis branta åkerskiften är erosionsbenägna, vilket betyder att den dyrbara matjorden försvinner utom räckhåll för grödorna. För dessa skiften eller skiftesdelar rekommenderas växttäckte året om.

Platser på åkrarna som sluttar mot söder är speciellt värdefulla ur den biologiska mångfaldens synvinkel. Allra mest värdefulla är de på marker med grova jordarter, eftersom det ofta utvecklas artrik ängsväxtlighet i de fleråriga vallarna. I synnerhet på sluttningar med svag produktivitet lönar det sig att tänka på fleråriga biodiversitetsåtgärder. Dessa minskar också erosionsrisken.

Skiftet och den utvalda åtgärden

Biodiversitets- och Vattenruta

VÄLJ UR BIODIVERSITETS- OCH VATTENRUTAN
DE ÅTGÄRDER SOM PASSAR SKIFTET BÄST

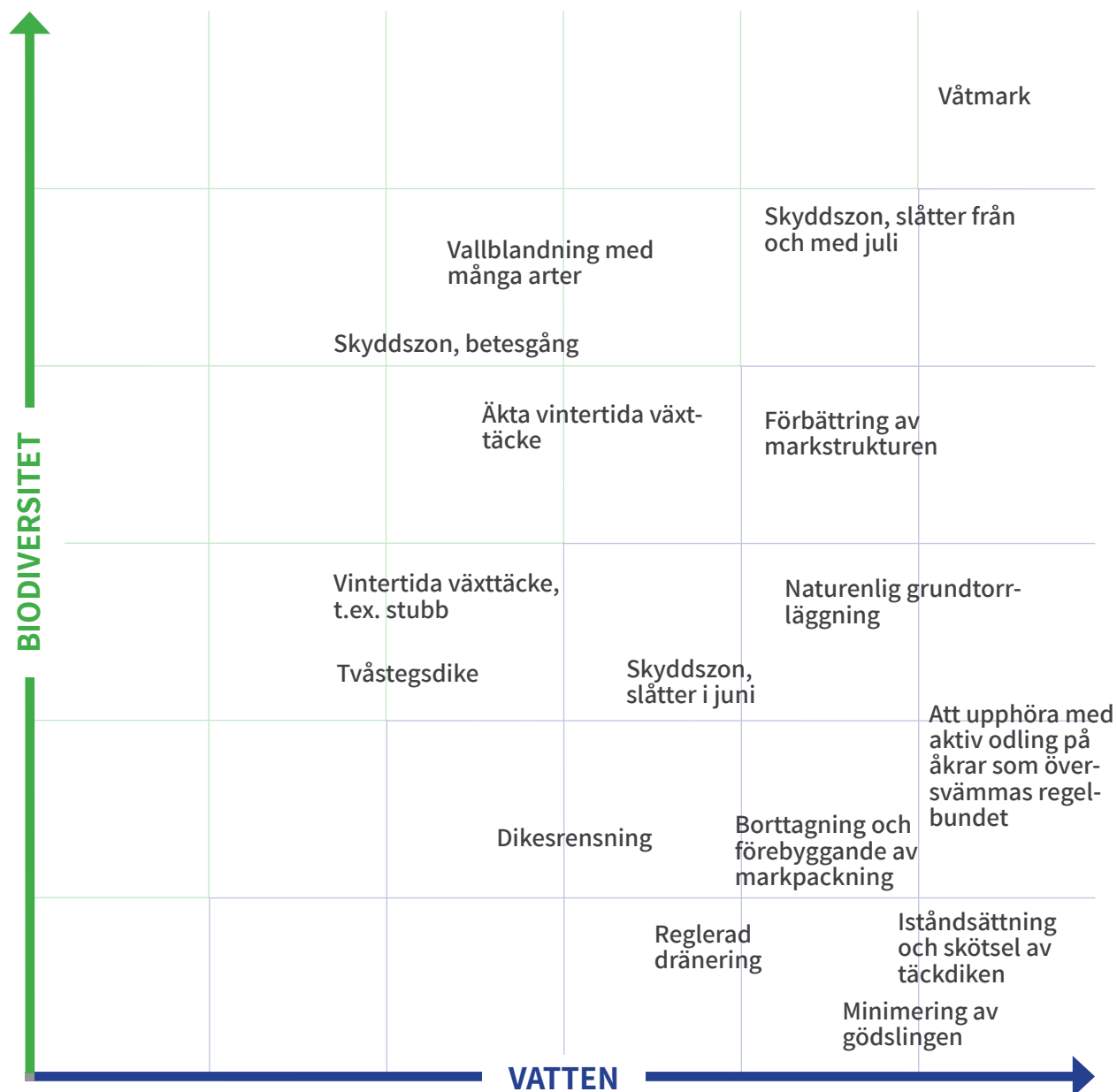
2

Åkerskifte på jämn mark som översvämmas lätt

Det kan finnas flera olika skäl till att vattnet står på åkern och dessa borde utredas innan valet av åtgärder. Orsaken kan vara åkermarkens dåliga struktur, såsom förtätningar eller faktorer som påverkar åkern utifrån, såsom hur väl vattnet rinner undan i vattendragen nedströms.

Stillastående vatten slammar igen markytan, orsakar näringsutlakning och gör upptorkningen långsammare samt ökar risken för markpackning. Ur biodiversitetssynvinkel kan översvämmade åkrar däremot vara värdefulla för till exempel sjöfåglar och vadare då de flyttar. Det är ändå skäl att sköta om grundtorrläggningen ordentligt och anlägga våtmarkerna annanstans på ett kontrollerat sätt. På åkrar som översvämmas regelbundet kan man antingen överväga anläggning av våtmarker, eller sluta odla på åkrarna helt och hållet.

Skiftet och den utvalda åtgärden

Biodiversitets- och Vattenruta

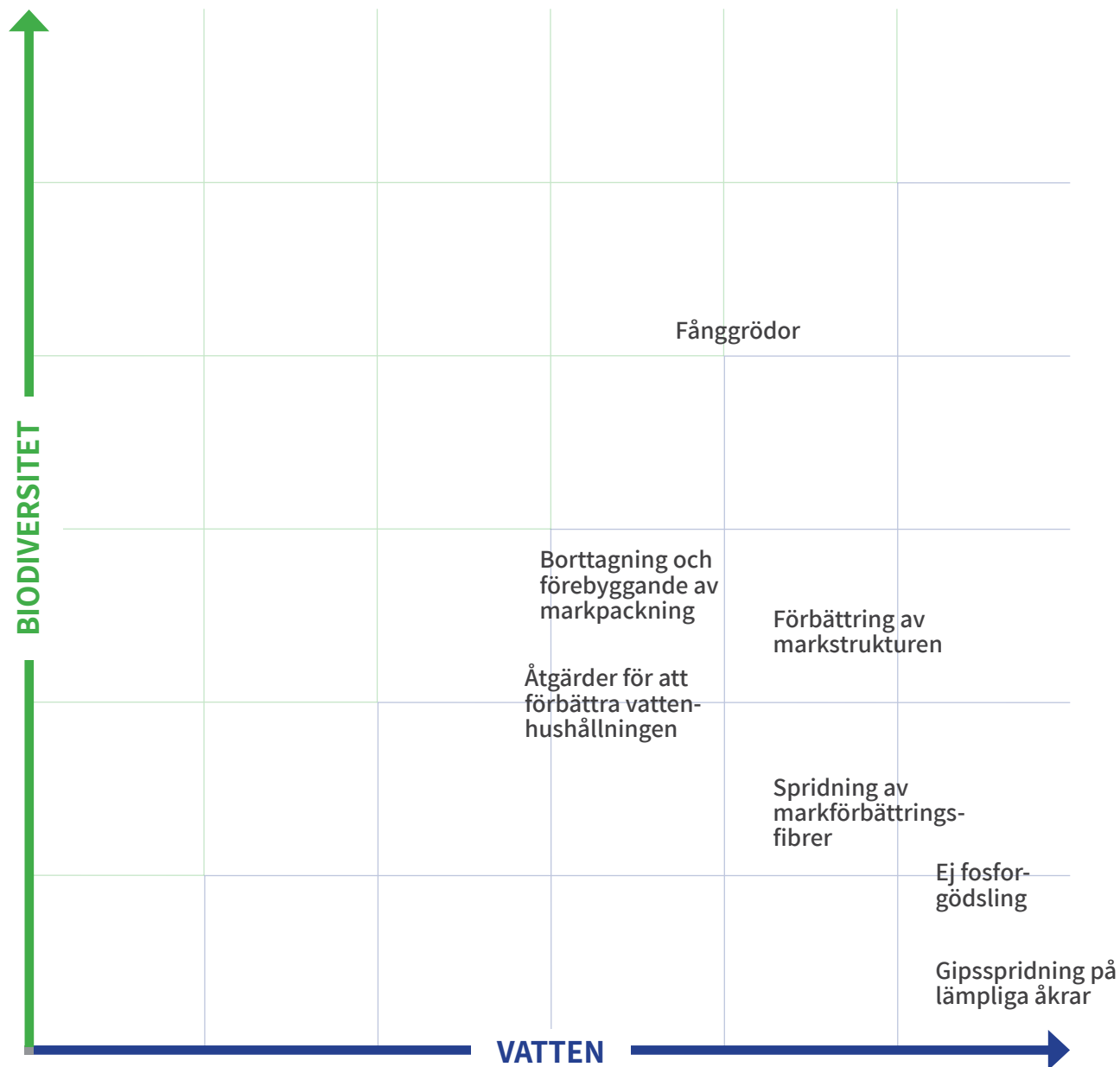
VÄLJ UR BIODIVERSITETS- OCH VATTENRUTAN
DE ÅTGÄRDER SOM PASSAR SKIFTET BÄST

3

Åkerskiftets bördighetsklass för fosfor är hög eller betänkligt hög

Åkrar vars bördighetsklass för fosfor är hög eller betänkligt hög orsakar högre näringsbelastning på vattendragen än andra åkerskiften. Det lönar sig att försöka sänka fosforklassen, men samtidigt sköta om markstrukturen. På så sätt hålls näringsämnena kvar i åkern för växternas bruk.

Skiftet och den utvalda åtgärden

Biodiversitets- och Vattenruta

VÄLJ UR BIODIVERSITETS- OCH VATTENRUTAN
DE ÅTGÄRDER SOM PASSAR SKIFTET BÄST

4

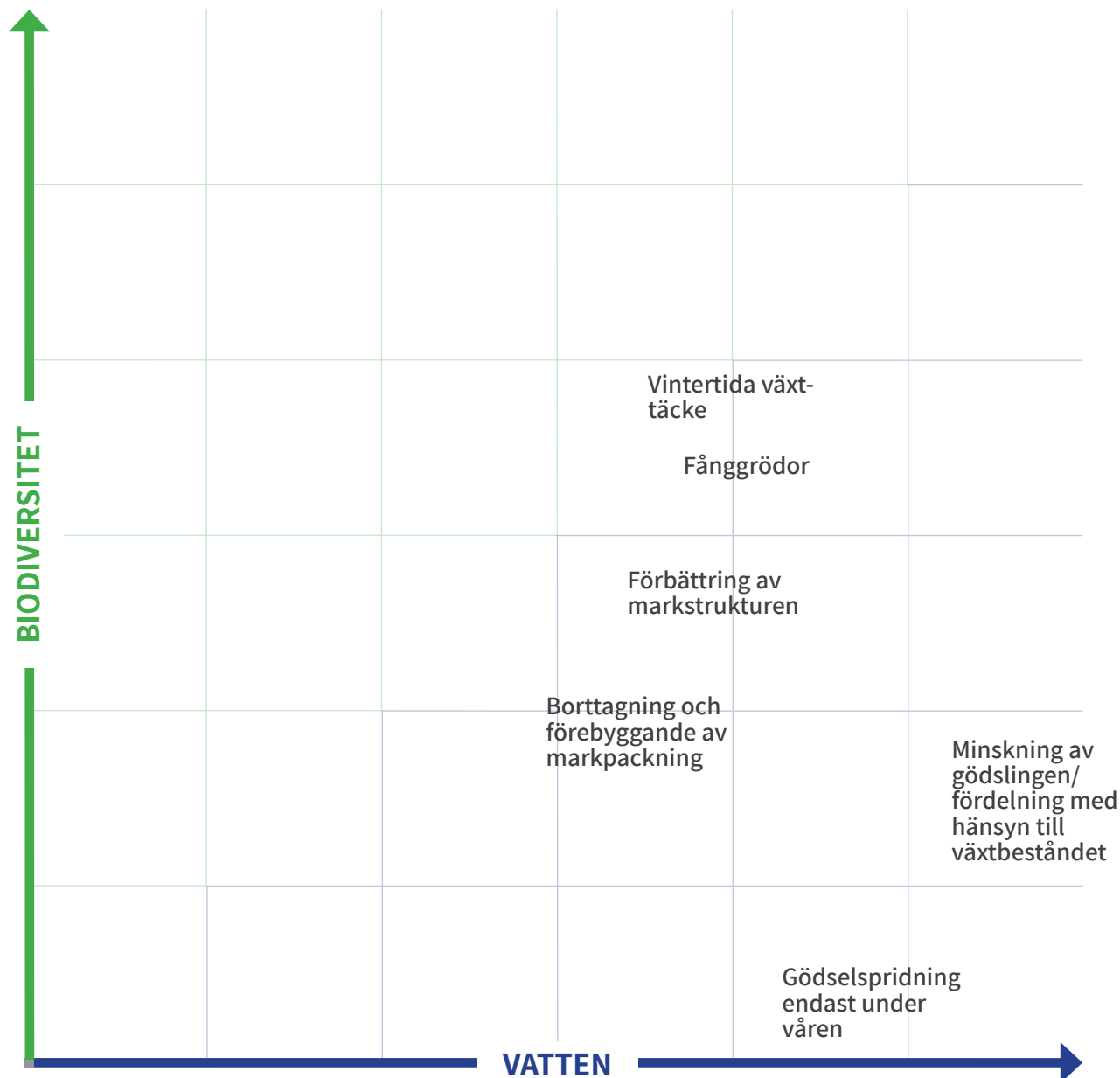
Åkerskiftets kvävebalans är hög

Åkerskiftets kvävebalans, alltså skillnaden mellan mängden kväve som tillsatts vid gödsling och mängden kväve som avlägsnats med skörden, varierar beroende på bland annat odlingsväxten, mängden kvävegödsling, markkvaliteten och vädret under växtperioden. Både en alltför hög kvävegiva och en låg skördenivå kan leda till en hög kvävebalans som är skadlig för miljön.

Generellt kan man säga att risken för kväveutlakning ökar ifall kvävebalansen är större än 20 kg/ha i mineraljordar och större än 0 kg/ha i organogena ordar. För att räkna ut kvävebalansen kan man använda sig av Lukes räknare som finns tillgänglig här (på finska):

<https://maatalousinfo.luke.fi/fi/laskurit/nitrogenbalance>

Skiftet och den utvalda åtgärden

Biodiversitets- och Vattenruta

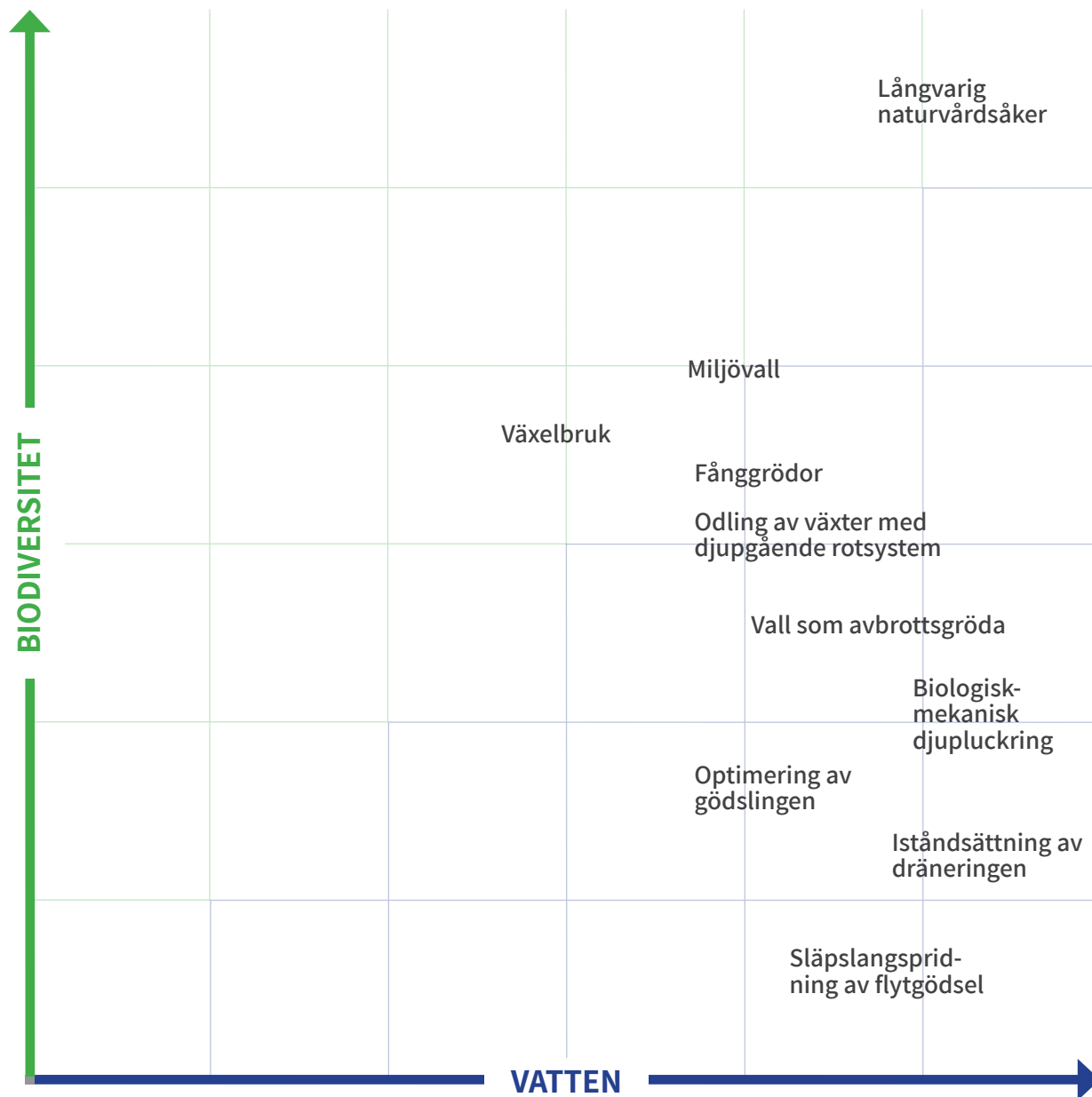
VÄLJ UR BIODIVERSITETS- OCH VATTENRUTAN
DE ÅTGÄRDER SOM PASSAR SKIFTET BÄST

5

Dålig markstruktur, åker med packad jord

Dålig markstruktur orsakar näringsutlakning och försämrar skördarna och odlingssäkerheten. I en mark med god struktur finns också en stor underjordisk artrikedom. Det är skäl att åtgärda markpackningen och reparera täckdikningen, eftersom dessa är investeringar som bär långt i framtiden.

Skiftet och den utvalda åtgärden

Biodiversitets- och Vattenruta

VÄLJ UR BIODIVERSITETS- OCH VATTENRUTAN
DE ÅTGÄRDER SOM PASSAR SKIFTET BÄST

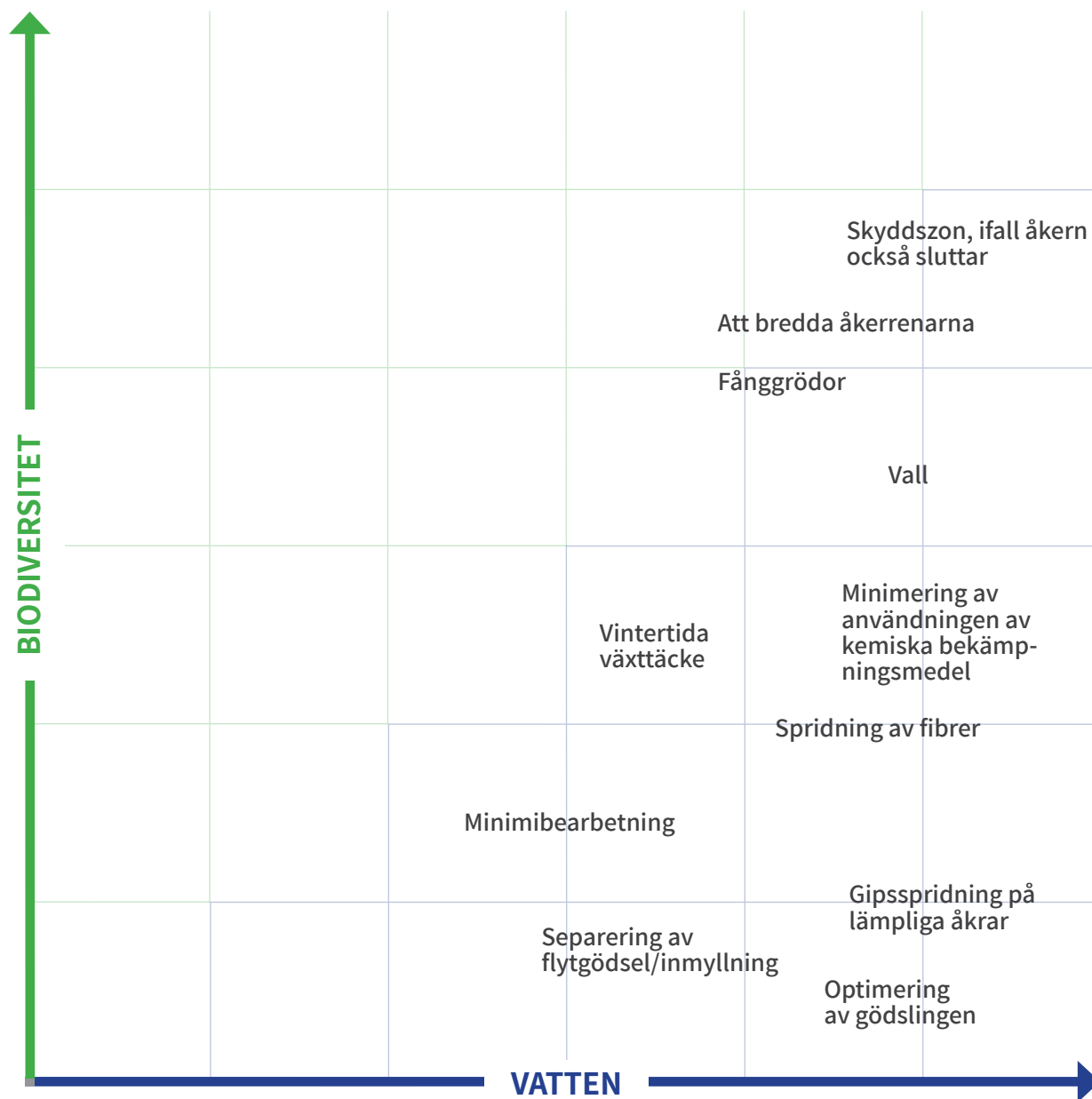
6

Åkerskifte som angränsar till vattendrag, sjö eller hav eller utfallsdike

Särskilt i närheten av vattendrag och utfallsdiken bör man sträva efter att få näringsämnen och fasta partiklar att stanna i åkern. Man kan anlägga olika typer av växtremsor längs åkrarna som också främjar den biologiska mångfalden.

Man bör undvika användningen av kemiska bekämpningsmedel i närheten av vattendrag och utfallsdiken.

Skiftet och den utvalda åtgärden

Biodiversitets- och Vattenruta 7

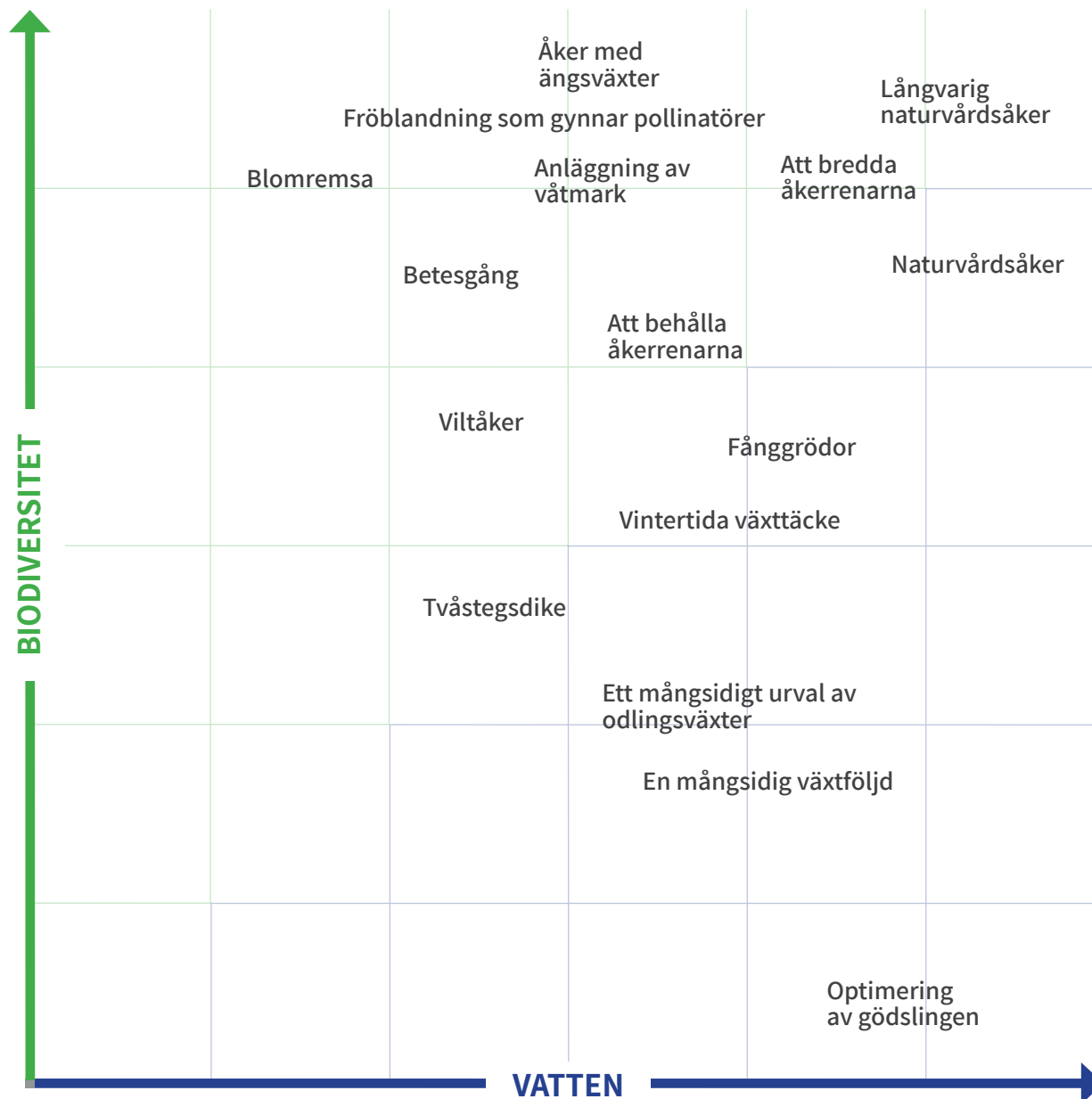
VÄLJ UR BIODIVERSITETS- OCH VATTENRUTAN
DE ÅTGÄRDER SOM PASSAR SKIFTET BÄST

Ett stort enhetligt åkerområde, få åkerrenar och vattenområden

Stora, enhetliga åkerområden underlättar odlingen, men samtidigt kan den biologiska mångfalden förbises. Olika remsor, alléer och naturvårdsåkrar berikar stora åkerområden med biologisk mångfald. När dessa anpassas till odlingssystemet orsakar de inga problem för själva odlandet.

Biologisk mångfald främjar också produktionen. Fleråriga växtbestånd inom odlingsarealen bjuder på livsmiljöer för bl.a. nyttoinsekter.

Skiftet och den utvalda åtgärden

Biodiversitets- och Vattenruta

VÄLJ UR BIODIVERSITETS- OCH VATTENRUTAN
DE ÅTGÄRDER SOM PASSAR SKIFTET BÄST

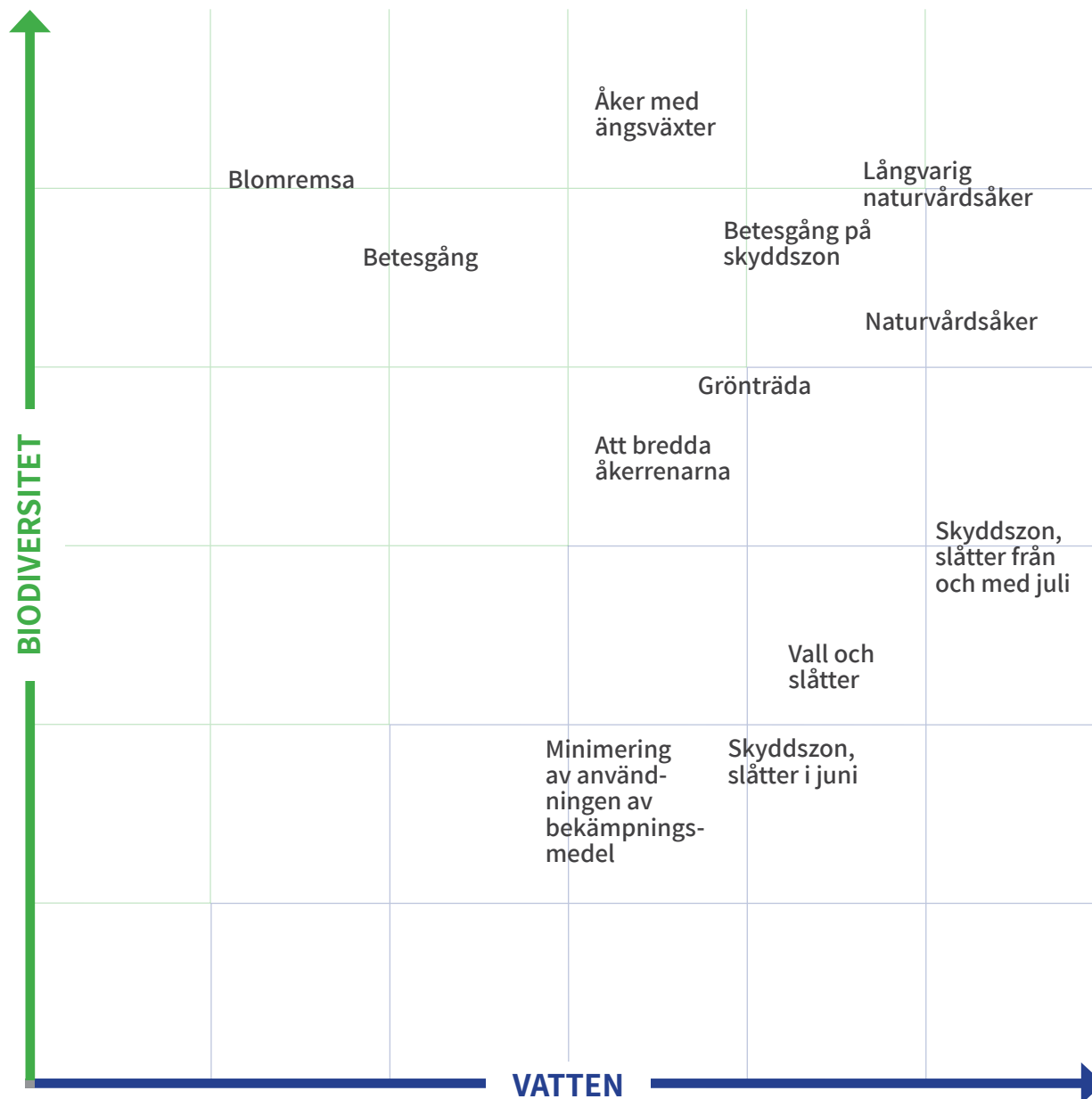
8

Åkerskiftet befinner sig intill en vårdbiotop

(också oskötta vårdbiotoper beaktas)

Vårdbiotoper är oaser av biologisk mångfald i jordbruksmiljön. För att försäkra sig om att skötseln av vårdbiotopen ger gott resultat kan man planera lämpliga åtgärder också på den bredvidliggande åkern. Samtidigt kan man utöka livsmiljön för vårdbiotopens arter.

Skiftet och den utvalda åtgärden

Biodiversitets- och Vattenruta

VÄLJ UR BIODIVERSITETS- OCH VATTENRUTAN
DE ÅTGÄRDER SOM PASSAR SKIFTET BÄST

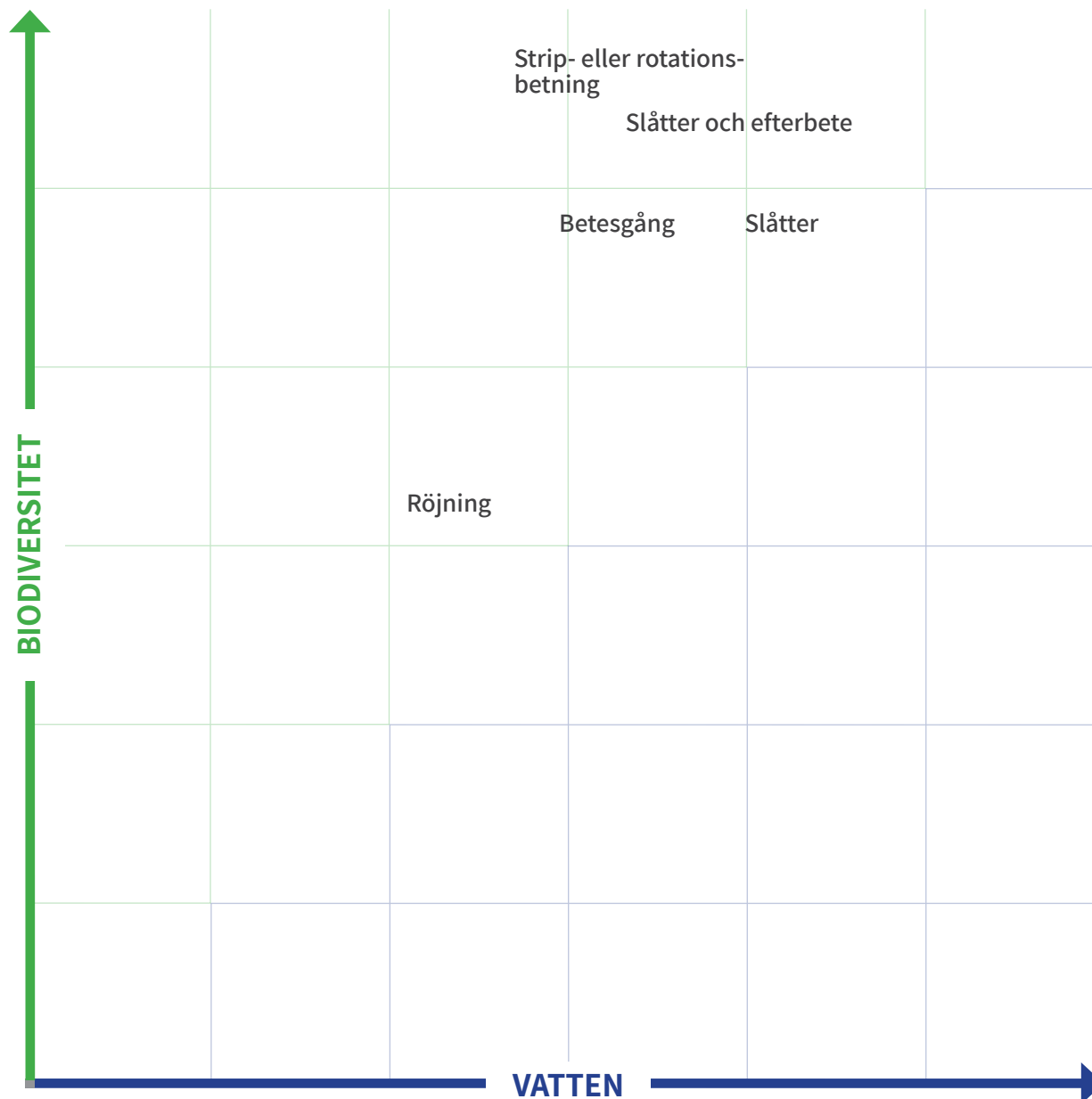
9

Vårdbiotop

(också oskötta beaktas)

Skötta vårdbiotoper är de områden i jordbruksmiljön som har störst biologisk mångfald. Oskötta växer de igen och deras artrikedom minskar. Omskötta vårdbiotoper innebär också ett bevarande av kulturarvet i det moderna jordbrukslandskapet. Ett välskött landskap är ett nöje för ögat.

Skiftet och den utvalda åtgärden

Biodiversitets- och Vattenruta **10**

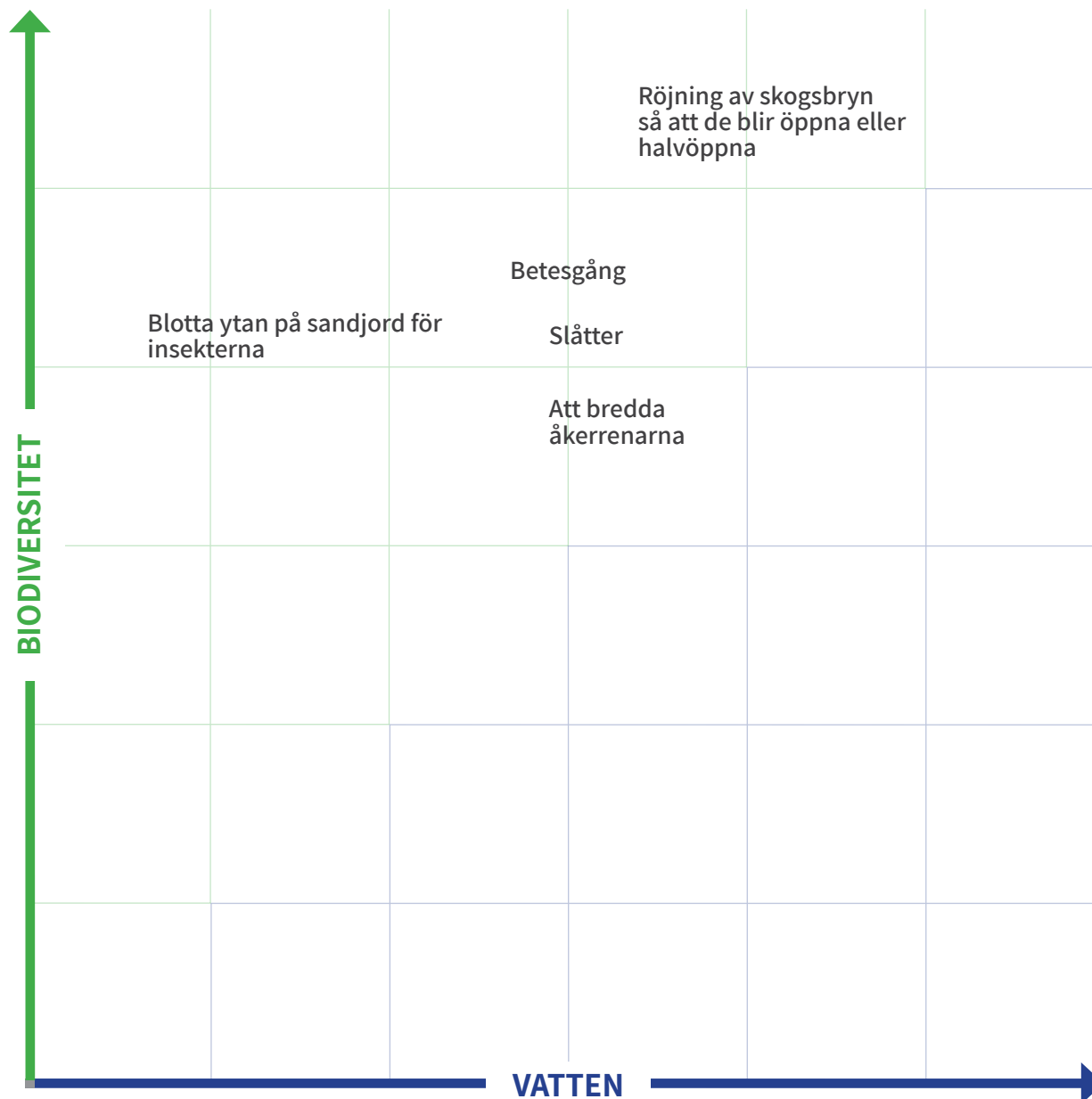
VÄLJ UR BIODIVERSITETS- OCH VATTENRUTAN
DE ÅTGÄRDER SOM PASSAR SKIFTET BÄST

Öppna och trädbevuxna åkerholmar, halvöppna skogsbryn

Genom att sköta om områdena utanför åkern kan man främja den biologiska mångfalden i jordbruksmiljön. Halvöppna skogsbryn är de övergångszoner mellan skog och åker som har den största biologiska mångfalden. Olika typer av åkerholmar är värdefulla skyddsplatser och livsmiljöer för ett flertal arter. Att sköta om dessa är samtidigt att sköta om kulturlandskapet. Ett oskött landskap växer snart igen.

Då det gäller kantzoner kan man planera åtgärder som stöder den biologiska mångfalden både i skogen och på åkern. En ökning av den biologiska mångfalden lönar sig särskilt om åkern inte är produktiv och den sluttar söderut.

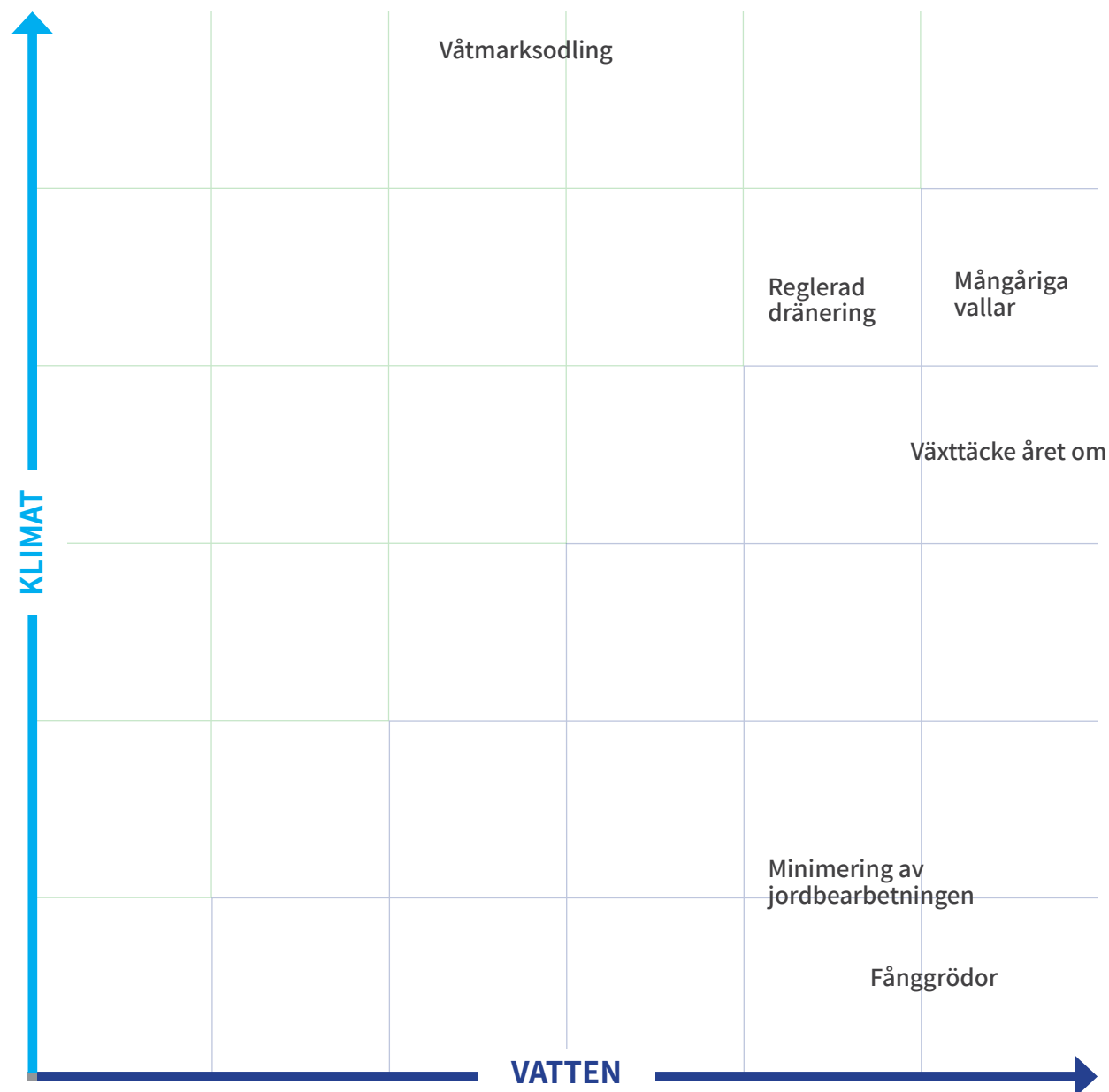
Skiftet och den utvalda åtgärden

VÄLJ UR BIODIVERSITETS- OCH VATTENRUTAN DE ÅTGÄRDER SOM PASSAR SKIFTET BÄST

11

I torv- och andra organogena marker är det primära målet ur miljöskyddets synvinkel att behålla kolet och annat fast material kvar i åkern. Den här Vatten-Klimat-rutan avviker från de tidigare och fungerar som stöd vid val av lämpliga åtgärder för organogena marker så att åtgärderna gynnar såväl klimatet som vattendrag, sjöar och hav.

Biodiversitet och Vattenskydd

**SKIFTESPECIFIKT
PLANERINGSKORT**

De skiftesspecifika planeringskorten hittar du i filen
”Planeringskort för Biodiversitet- och Vattenskydd.pdf”

Skiftets signum / namn

Motivering för valet och målsättning

Åtgärderna

Tidtabell

Förberedelser

Annat att
observera

Att observera
i stödansökan

Ytterligare
information

[illegible]

ÅTGÄRDER FÖR MILJÖVÅRD I JORDBRUKET

Förbättring av markens bördighet

1. kalkning av åkern
2. tillsättning av organiskt material i åkern
3. biologisk-mekanisk djupluckring
4. förebyggande av markpackning, t.ex. kontroll av däcktryck
5. minimering av jordbearbetningen
6. odling av växter med djupgående rotsystem
7. växttäckning året om
8. spridning av markförbättringsfibrer
9. ytformning av åkern
10. minimering av plöjning

Preciserad användning av näringsämnen

11. analys av markkarteringen
12. fosforgödsling enligt växtens behov
13. spridning av gips
14. spridning av struktorkalk
15. precisionsgödsling
16. uppdelning av kvävegivan enligt växtperiodens och växtbeståndets behov
17. kvävefixerande växter
18. utnyttjande av förfruktseffekten
19. gröngödsling

Återvinning av näringsämnen

20. gödselanalys
21. separering av flytgödsel
22. gödselspridning om våren
23. spridning av torrgödsel
24. slangspridning av flytgödsel
25. placeringsspridning av flytgödsel
26. användning av återvinningsgödsel
27. samarbete växtodlingsgård–husdjursgård, överlåtelse av gödsel

Förbättring av vattenhushållningen

28. rensning av utfalls- och nackdiken (+ andra diken i åkermiljön)
29. anläggning av tvåstegsdike
30. underhåll av täckdiken
31. rensning av översvämningsplats
32. anläggning av våtmark
33. anläggning av översvämningsvall och bortpumpning av dräneringsvatten
34. kompletteringstäckdikning
35. reglerad dränering
36. reglerad bevattning

Miljövallar

37. vall som avbrottsgrödor med i en ensidig växtföljd
38. flerårig ögödsblad vall

39. skyddszon

40. åker med ängsväxter
41. viltåker
42. naturvårdsvall

IPM-odlingsmetoder

43. gynnande av växter som pollinatörer tycker om
44. biologisk bekämpningen av skadegörare
45. en mångsidig växtföljd
46. mångsidig landskapsstruktur
47. mekanisk ogräsbekämpning
48. minimering av användningen av kemiska bekämpningsmedel
49. preciserad användning av kemiska bekämpningsmedel

50. sortblandningar

51. odling av blandade grödor
52. växelbruk

Klimatvänlig odling av torvåkrar

53. reglerad dränering
54. minimering av jordbearbetningen
55. växttäckning året om
56. mångåriga vallar
57. våtmarksodling

Hållbar skötsel av vallar

58. anläggning av vall
59. betesgång
60. rotationsbete
61. precisering av tidpunkten för slåttern
62. vallblandning med många växtarter
63. slåtter av vall med över 10 cm stubbhöjd
64. användning av växter med djupgående rotsystem i vallblandningen

Vintertida äkta växttäckning

65. fång- och bottengrödor
66. odling av höstsådda växter
67. fleråriga odlingsväxter
68. vallar

Ökning av den biologiska mångfalden

69. blomremsa
70. mångfaldsremsa
71. att göra åkerrenarna bredare
72. skötsel av vårdbiotoper
73. långvarig träda
74. långvarig naturvårdsvall
75. öppna upp skogsbryn
76. exponering av markytan för insekterna

Annat

77. buskar eller trädrad för vindskydd
78. skogsjordbruk

Carbon Action

<https://carbonaction.org/sv/hem/>

Juuristotietopaketti*

https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/103454/ely%20juuristotieto_LR.PDF?sequence=2&isAllowed=y

Järki Peltö -projektet

<https://www.bsag.fi/fi/pa-svenska/>

Guide om fånggrödor

<https://carbonaction.org/sv/materials/fanggrodor/>

KIPSI-projektet

https://www.ymparisto.fi/sv-FI/Gipsspridning_pa_akrar_i_Skargardshavets_avrinningsomrade_KIPSI

Viltriika randområden

– Skötselråd för övergångszoner

<https://riista.fi/wp-content/uploads/2013/03/Vaihettumis-vyohykkeiden-hoito-sv1.pdf>

Kuitukasittely voi puolittaa pellon fosforivaluman*

<https://www.luke.fi/kuitu/2020/05/14/kuitukasittely-voi-jo-pa-puolittaa-pellon-fosforivaluman/>

Lantaopas*

https://varsinais-suomi.mtk.fi/documents/197812/0/Ma-veka-Lantaopas-2020-FINAL_v.2-sivuittain.pdf/a3016623-6e9d-f3d4-370f-e2ceeab0746d?t=1599458508820/

Luken typpitaselaskuri*

<https://maatalousinfo.luke.fi/fi/laskurit/nitrogenbalance>

Maanparannusaineet – mitä maassa tapahtuu*

https://www.bsag.fi/wp-content/uploads/2019/07/kalkitus_esitys_salo_20.9.2018.pdf

Maatalouden ympäristötoimenpiteiden ympäristö- ja kustannustehokkuus -hankkeen loppuraportti (Luke 2020)*

https://jukuri.luke.fi/bitstream/handle/10024/545599/luke_luobio_12_2020.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Din änglamark. Introduktion till inventering och skötsel av biologisk mångfald i jordbruksmiljön

https://www.naturochmiljo.fi/site/assets/files/1310/din_anglamark.pdf

Jordbruksrådgivning på Livsmedelsverkets webbsajt

<https://www.ruokavirasto.fi/sv/odlare/stod-och-finansiering/jordbruksradgivning-rad-2020/>

Växter för vällen

https://www.proagria.fi/sites/default/files/attachment/nurmiopas-vaxter_for_vallen-svenska-2020.pdf

OSMO-projektets material

<https://www.helsinki.fi/fi/ruralia-instituutti/koulutus/maan-kasvukunto/verkyty-for-planering-av-skotsel-av-jord-halsan>

Peltojen kuivatus*

<https://www.helsinki.fi/fi/ruralia-instituutti/koulutus/maan-kasvukunto/raportti-kuivatus-kuntoon-peltolohko-kerrallaan>

Förvaltning av raphönsstammen

https://www.luontojariista.fi/sites/default/files/kuvat/Peltopyyopas_ruotsi.pdf

Planering av vårdbiotopernas skötsel

https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/tietoa-meista/asiointi/oppaat-ja-lomakkeet/viljelijat/tuet-ja-rahoitus/oppaat-ja-esitteet/sv/sv_ye_planering-av-vardbiotopernas-skotsel.pdf

Lantbrukets mångfunktionella våtmark

<https://www.ymparisto.fi/download/no-name/%7B9631E458-BB56-4797-887A-93CF5E1714E0%7D/141024>

Reglerad dränering

https://salaojayhdistys.fi/wp-content/uploads/2017/10/reglerad_dranefing_kevyt_resoluutio.pdf

Turvemaiden hiiliviljely*

<https://carbonaction.org/materiaalit/materiaalit-viljelijoil-le/turvemaiden-hiiliviljely/>

Pellon käytön vaihtoehtoja*

https://www.maajakotitalousnaiset.fi/sites/default/files/attachment/pellon_kayton_vaihtoehtoja_su_netti.pdf

*Materialet finns tillgängligt endast på finska

Verktyg för Biodiversitet och Vattenskydd 2021

<https://carbonaction.org/fi/materials/verkyty-for-biodiversitet-och-vattenskydd>